

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
 Кафедра педагогіки та психології професійної освіти

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФЛСК

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

_____ С. Ягодзінський
 «__» _____ 2020 р.

_____ А. Гудманян
 «__» _____ 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Медіапсихологія»

Галузь знань: 01 «Освіта / Педагогіка»

Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітньо-професійна програма: «Інноваційні педагогічні технології у закладах вищої технічної освіти»

Форма навчання	Сем	Усього (год./кредитів ECTS)	Л	ПР	ЛЗ	СРС	ДЗ / РГР / К	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	90/3	15	15	-	60		-	Диф.залік 1с

Індекс: НМ-8-011/20-2.1.1

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Медіапсихологія»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 12.01.07-01-2020
		стор. 2 з 9	

Робочу програму навчальної дисципліни «Медіапсихологія» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану № НМ-8-011/20, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» та освітньо-професійною програмою «Інноваційні педагогічні технології у закладах вищої технічної освіти» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:

доцент кафедри педагогіки

та психології професійної освіти _____ Л. Хоменко-Семенова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» освітньо-професійної програми «Інноваційні педагогічні технології у закладах вищої технічної освіти» – кафедри педагогіки та психології професійної освіти, протокол № 13 від 18.08.2020 р.

Завідувач кафедри _____ Л. Доценко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол №__ від «__»_____2020 р.

Голова НМРР _____ А. Кокарева

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	8
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Медіапсихологія» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженнями № 071/роз. від 10.07.2019 р. та № 088/роз. від 16.10.2019 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі психології.

Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення основних компонентів медіакультури, виявлення психологічних закономірностей та поведінки людини в полікультурних медіапросторах, а також вивчення психологічних феноменів і механізмів сприйняття особистістю інформації, процесів формування і функціонування медіакомпетентності особистості.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення особливостей формування системи знань про психологічні особливості інформаційного суспільства, виклики і ризики перехідного періоду, основи рефлексивного підходу до медіаосвіти в інформаційному суспільстві;
- засвоєння пріоритетних принципів рефлексивного управління в просторі медійних технологій;
- формування вміння застосовувати здобуті знання у практичній діяльності;
- формування професійної медіакомпетентності для здійснення ефективного професійно-педагогічного спілкування, вдосконалення індивідуального стилю професійно-педагогічного спілкування з урахуванням новітніх феноменів інформаційного суспільства.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні розвинути наступні **компетентності**: комунікативну, організаторську, аналітичну, соціальну, психологічну, рефлексивну, інструментальну, управлінську, загальнокультурну та інші.

Міждисциплінарні зв'язки: Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін «Психологія реклами», «Психологія конфлікту», «Арт-терапія», та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Психологія міжкультурних комунікацій», «Сучасні технології навчання студентів у віртуальному освітньому просторі».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «**Теоретичні основи «Медіапсихології». Вплив медіа на особистість**», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння

якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання а саме:

Модуль №1 «Теоретичні основи «Медіапсихології». Вплив медіа на особистість.

Тема 1. Поняття медіапсихології. Категорії медіапсихології. Основні категорії та поняття, що розкривають психологічну сутність «людини медійної», особливості психічних масових явищ, закономірності розвитку психічних властивостей людини під впливом масової комунікації.

Тема 2. Історія становлення і розвитку масмедіа. Масмедіа як психологічний феномен. Класифікація засобів масової інформації. Історія емпіричних досліджень засобів масової інформації. Теорії і моделі масової комунікації. Соціально-психологічна функція засобів масової інформації в сучасному суспільстві. Роль ЗМІ в соціальному конструюванні реальності.

Тема 3. Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини. Психологічні впливи мас-медіа на психіку людини: моделювання і культивування, фреймінг і праймінг. Поняття інформаційної війни і інформаційні віруси (меми). Маніпулятизація медіапростору. Психологічні критерії маніпуляції. Соціалізація дитини в умовах агресивного медіасередовища (медіа-насильство, сексуалізація, агресивний шум).

Тема 4. Взаємодія інформаційного та освітнього просторів у відтворенні об'єктивно і деформовано відображених соціальних реалій

Взаємодія інформаційного та освітнього просторів як соціальний процес. Дослідження маніпулятивних технологій. Формування в здобувачів освіти критичного мислення та медіаграмотності. Стихійність споживання інформації в сучасному інформаційному суспільстві. Особливості запровадження медіаосвіти в середній та вищій школі.

Тема 5. Вікові норми взаємодії дитини з інформаційним простором. Вікові особливості взаємодії дитини з медіа в родинному контексті. Ризики для дітей до 6-7 років. Ризики для дітей до 9-10 років. Ризики для дітей до 12 років. Ризики для дітей до 16 років.

Тема 6. Медіанасильство та агресивність. Групова рефлексія. Проблема медіанасильства. Класифікація медіа-насильства на основі вікової психології. Результати психологічних досліджень впливу сцен насильства на формування агресивної поведінки. Механізми довготривалих та короточасних впливів. Цькування як форма агресивності. Кіберцькування (кібербулінг).

Тема 6. Типологія медіазалежностей та основні методи їх подолання. Поняття розважальних медіа, бюджет вільного часу та проблеми молодіжного середовища. Медіазалежності різних типів. Психологія волі і ставлення до тіла, їжі, алкоголю, паління, сексу, до власного майбутнього. Медіапортрети реальності: роль телебачення в розвитку ожиріння, булімії та анорексії. Кіберзалежність. Ігроманії. Компульсивні розлади. Медіавпливи: ілюзії розвитку вербального інтелекту (проблеми формування емоційного, соціального, практичного інтелекту).

Тема 7. Психологічні ефекти масмедіа. Види ефектів масової комунікації. Типологія ефектів масової комунікації за Б.Грушиним. Моделі ефектів. Моделі ефектів масової комунікації за Мак-Квейлом. Колективні реакції на вплив медіа. Види впливу інформаційного повідомлення на групи реципієнтів за Мак-Квейлом. Сфери досліджень ефектів медіа. Формування стереотипів під впливом ефектів медіа.

Тема 8. Психолог'я сімейної медіаосвіти. Формування уявлення в студентів про пріоритетність розвитку медіаосвіти за участі громадських об'єднань і медіавиробників різних форм позашкільної освіти, батьківської педагогіки, творчих студій для дітей та молоді, дитячих і молодіжних фестивалів, конкурсів, проектів місцевого і всеукраїнського рівня для сприяння розвитку медіакультури і підтримки системи медіаосвіти.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

№ п/п	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Теоретичні основи «Медіапсихології». Вплив медіа на особистість»										
1.1	Поняття медіапсихології. Категорії медіапсихології.	1 семестр								
		11	2	2	7	-	-	-	-	
1.2	Історія становлення і розвитку масмедіа. Масмедіа як психологічний феномен.	11	2	2	7	-	-	-	-	
1.3	Психологічні механізми впливу медіа на психіку людини людини	11	2	2	7	-	-	-	-	
1.4	Взаємодія інформаційного та освітнього просторів у відтворенні об'єктивно і деформовано відображених соціальних реалій	11	2	2	7	-	-	-	-	
1.5	Вікові норми взаємодії дитини з інформаційним простором.	11	2	2	7	-	-	-	-	
1.6	Медіанасильство та агресивність. Групова рефлексія. Проблема медіанасильства.	11	2	2	7	-	-	-	-	
1.7	Психологічні ефекти масмедіа. Види ефектів масової комунікації.	11	2	2	7	-	-	-	-	
1.8	Психологія сімейної медіаосвіти	8	1	-	7	-	-	-	-	
1.9	Модульна контрольна робота №1	5	-	1	4	-	-	-	-	

Усього за модулем №1	90	15	15	60	-	-	-	-
Усього за навчальною дисципліною	90	15	15	60	-	-	-	-

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни використовуються: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, презентація, рольова гра, методи активної взаємодії тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Вплив медіа на розвиток особистості / Л. А. Найдьонова // Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упоряд. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за наук. ред. В. В. Різуна. – К. : Центр вільної преси, 2012. – С. 237-282.

3.2.2. Жигунина Л.В. Медиареальность информационного общества: нужна ли утопии реанимация? // Ученые записки казанского университета Том 156, кн. 1. Гуманитарные науки, 2014. – С. 48.

3.2.3. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.

3.2.4. Найдьонова Л.А. Медіапсихологія. Основи рефлексивного підходу : підручник / Л.А. Найдьонов, Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2015. – С.13.

Допоміжна література

3.2.5. Данько Ю. А. Феномен тролінгу як форма комунікативної інтернетвзаємодії: політичний аспект.//Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».- № 2 (25) 2015.

3.2.6. Гра «Медіазнайко» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.medialiteracy.org.ua/index.php/17-novyny/218-aupprezentuvala-navchalnu-on-lain-hru-mediaznaiko.html>

3.2.7. Ashrafi-rizi H. A survey on rate of media literacy among Isfahan University of Medical Sciences' students using Iranian media literacy questionnaire [Electronic resource] / H. Ashrafi-rizi, Z. Ghazavi Khorasgani, F. Fateme Zarmehr, Z. Zahra Kazempour // Journal of Education and Health Promotion. – 2014. – V. 3. – Retrieved from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4089109/>

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. <http://mediaosvita.org.ua/uk/>

3.3.2. <https://ucu.edu.ua/direction/mediapsyhologiya/>

3.3.3. <https://npu.edu.ua/ua/podii/9-ss/4833-mediapsykholojiya-metamorfozy-masovoi-svidomosti-v-umovakh-informatsiinoi-viiny>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	Модуль №1	
Відповіді на теоретичні питання під час аудиторної роботи на практичних заняттях	86×5 = 40	-
Виконання та захист презентації	86×2=16	-
Виконання експрес контрольної роботи	46×3 = 12	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Усього за модулем №1	100	-
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е* тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				